

II Corinthians

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Apostoles Paul di nangipitudo', ya hi Timothy di nangitudo' (1:1).

Hay Nangitud'anda ten Liblu: nan kimmulug ad Corinth (1:1).

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibaga: hiyay ngadan di ohan siudad ad Greece.

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: mid mapto' ya hidin 54 A.D. At un nahuluk hi himbulan di numbattanandah nan nahhun an tudo' ay dida an nan Liblu an I Corinthians.

Hay Teman ten Liblu: hay aat nan kimmulug ad Corinth hidin nalpahan di namahaandah nan nahhun an tudo' an intudo' Apostoles Paul ay dida an nan Liblu an I Corinthians.

Hay Outline ten Liblu:

Hay PUNYAMANAN nan kimmulug ad Corinth (1:1-11)

Hay MUMBIHHITAH nan kimmulug ad Corinth (1:12-2:17)

— hi Apostoles Paul di mumbihhita

Hay IPADDUNGAN nan kimmulug ad Corinth (3:1-3) — hay ipaddunganda ya nan tudo'

Hay KULUGON nan kimmulug ad Corinth (3:4-7:1)

Mahapul an kulugunday aat nan balun tulag an intulag Apo Dios ay dida (3:4-18)

Mahapul an kulugunday aat nan itudtudun da Apostoles Paul ay dida (4:1-15)

Mahapul an kulugunday aat nan ihinandad abuniyan (4:16-5:10)

Mahapul an kulugunday aat nan iddumandan Apo Dios (5:11-7:1)

Hay APUN nan kimmulug ad Corinth (7:2-16) — hi Apostoles Paul di apuda

Hay OFFERINGS nan kimmulug ad Corinth (8:1-9:15)

Hay MUNHAAD hinan kimmulug ad Corinth (10:1-13:14)

Hay ngadan nan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul (10:1)

Hay panapit nan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul (10:1-2, 9-11; 11:6)

Hay aat nan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul (10:2-7)
Hay haad nan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul (10:8,
13-16)

Hay namahiw hinan munhaad ay dida an hi Apostoles
Paul (10:1-2, 9-11; 11:6) — nan iCorinth di namahiw ay
Apostoles Paul

Hay mumpanuh hinan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul
(10:17-18)

Hay inat nan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul
(11:1-13:12)

Hay ipanomnom nan munhaad ay dida an hi Apostoles Paul
(13:13)

Hay abendisyonan nan munhaad ay dida an hi Apostoles
Paul (13:14).

1 Heten tudo' ya nalpun ha'in an hi Paul an pento' Apo Dios an apostoles^a Jesu Kristu. Hay ibba' an nangitudo' ete ya hi ibba tu'un hi Timothy. Hiyah te tudo'min da'yun kimmulug hinad Corinth ya hinan kimmulug^b goh hi udum an babluy hinah Provinciadi Achaia.^c

²Nan homo' ya lenggop ni' an malpun Ama tu'un hi Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu di minaynayun hi wan da'yu.^d

Hay Panapitan hi Amaphodan Apo Dios

³Madayaw hi Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu. Hiya an Ama tu'u ya ma'aggohgoh an nunheglay pangal'alu'nan ditu'u. ⁴Ti al'alu'on ditu'u ta anuhan tu'uy ligat tu'u ta way aton tu'un bumadang hinan udum an munholholtap hinan malgom an ligat. At badangan tu'u dida an dumalat di badang goh Apo Dios ay ditu'u. ⁵Ti nidugah di ipaligligatan tu'un umat hi nipaligligatan Kristu an dumalat nan pangulug tu'un Hiya, mu nidugah goh di bumadanganan ditu'u. ⁶Ya ta'on hi un ad ugwan ya ten mipaligligat ami an dumalat nan bumadanganmin

^a 1:1 Hay pohdonan ibaga ya *nan nahnag*. ^b 1:1 Hay immannung an itudun te ya *santos*, at mattig an ibilang ditu'un Apo Dios hi santos ya santas.

^c 1:1 Hiyah te ohan provinciadi Greece. ^d 1:2 Inusal Apostoles Paul nan duwan kalahin di apnga eden gutud. Nan nahhun an inalina an *nan homo' Apo Dios di minaynayun hi wan da'yu* (unu *charis*) ya apngan di iGreece, ya nan netob an inalina an *nan lenggop Apo Dios di minaynayun hi wan da'yu* (unu *shalom*) ya apngan di Hudyu.

da'yu ta mabaliwan ayu. Mu badangan da'min Apo Dios ta way atonmin mamadang ay da'yun mangedpol hinan malgom an punholholtapanyun umat hi hinoltapmi. ⁷Nahamad di denolmin inaynayunyuy pangulugyu ti inilamin ta'on di mipaligligat ayu an umat ay da'mi mu badangan da'yun Apo Dios an umat hi namadanganan da'mi.

⁸Ya pohdonmi ya ipanomnommi ay da'yu, i'ibba, din aat di nidugah an nunholtapanmih din awadanmih dih nan Provinciadi Asia ti hay inilami ya matoy ami. ⁹Mu manu ay umat hinay na'at ta panginnilaanmin bo'on hay odol di pangiyokodan mu hi Apo Dios an mummahuh natoy. ¹⁰Hiyay nangibaliw ay da'mih din atata'ot an aymi atayan, at hiyanan kulugonmin baliwan da'min Hiya an ta'on hi un way ma'at ay da'mi ¹¹ti gun da'mi iluwaluan ay da'yu. Ya heten ado'olyun munluwaluh amaphodanmi ya do'ol goh di munyaman ay Apo Dios hi nangngolandah luwaluyu.

Hay Nun'innomnoman Paul hi Ayanad Macedonia

¹²Hay ohah iyamlongmi ya makulug di ina'inatmi an mid ah nibalbali, ya agguymi linayahan di i'ibbami. Ya iyal'allanan da'yu ti inyunnudmih pohdon Apo Dios an dumalat nan homo'nan da'mi an bo'on dalat di abalinanmi. ¹³⁻¹⁴Ya hay itudo'min da'yu ya anggay nan mabahayu ya ma'awatanyu. Mu ta'on hi un itang ya anggay di ma'awatanyud ugwan mu olom ya do'do'ol di ma'awatanyuh udum hi algaw. Ta hitun pumbangngadan Apu tu'un hi Jesus ya ongol di pun'amlonganyun da'mi an umat hi pun'amlonganmin da'yu.

¹⁵⁻¹⁶Dumalat di a'ongol di denol'uh pangabulutanyun ha'in at hiyanan ninomnom'un mumpidwaa' an umalin mannig ay da'yu ta mihamhamad di pangulugyun Jesu Kristu ti hiyah ne goh di ato' an hitun umaya' hinan Provinciadi Macedonia ya mundaguha' hina, ya mundaguha' goh hi pumbangngada' ta badangana' ay da'yuh umaya' ad Judea. ¹⁷Mu nun'innomnoma', at aggu'y'u intuluy henen ninomnom'uh ato', at mid mapto' ya alyonyuan un mid poto' di nomnom'u, ya mid mapto' goh ya alyonyuan unna' umat hinan gagangaynan tataguh tun lutan un pohod di pangalyandah oo, mu adida.

¹⁸Mu adia' ahan umat ay dida ti iyunnud'un Apo Dios an adi munlayah! ¹⁹Ya bo'on pangal'ali din inul'ulgudmin da Silas^e

^e 1:19 Unu hi Silvanus.

ay Timothy an aat Jesu Kristun Imbaluy Apo Dios ti nahamad an makulug an amin di aatna ²⁰ti Hiyay mangipa'annung an amin hidin intulag Apo Dios. At hiyay dumalat hi pangalyan tu'un Jesu Kristu di, "Amen,"^f ya henen panapitan tu'uy mangipa'innilan hi Apo Dios ya nabagbagtu. ²¹Ti ihamad Apo Dios nan pangulug tu'un Kristu, ya hi Apo Dios goh di namto' ay ditu'uh puntamuona, ²²ya impiyodolna nan Na'abuniyanan an Lennawa ay ditu'u ta pangimmatunan an ditu'uy tataguna, ya hiya goh di panginnilaan an odowon tu'un amin di amaphodan an inalin Apo Dios hi idatnan ditu'u.

²³Ya manu ay agguya' immalih nad Corinth ya ta muntutuyu ayuh nan ato'atonyu ti gulat ta immalia' at inhingal'u da'yu. Hi Apo Dios di ihtigu an makulug heten inali' ti inilanay nomnom'u. ²⁴Ya adiyu alyon di ipapilitmin da'yuy pohdonmi ti inilamin nahamad tuwaliy pangulugyu. Ti hay penhodmi ya badangan da'yu ta umamlong ayun mangunud ay Apu tu'un hi Jesu Kristu.

2 At hiyanan ninomnom'un odolnay adia' umalih nah un goh mahapul an inhingal'u da'yu ti adi' pohdon an munlungdaya ayu goh. ²Ti gulat hi un'u da'yu ipalungdalungdaya at hay mangipa'amlong mah ay ha'in hi un bo'on da'yu ya anggay? ³At hiyaat un ammunay tudo'un impa'ali' ay da'yu ti adi' pohdon an da'yun nonomnomo' an mangipa'amlong ay ha'in di mangipalungdayan ha'in hi panniga' hinan nappuhin ato'atonyu. Mu inila' an wa ay ta mun'am'amlonga' hi alia' ya umat goh hina damdama ay da'yu. ⁴Ya hidin nuntud'a' ay da'yu ya nidugah di nunha'itan di nomnom'u ya lungdaya', ya nun'agah goh di lugwa' hi nuntud'a' ene. Ti hay dumalat hi nuntud'a' ya bo'on hay pangipaha'ita' hi nomnomyu mu manu ay ya penhod'un innilaonyun ongol di namhod'un^g da'yu.

Hay Pangaliwan hinan Bahol di I'ibba

⁵Nan ibbayun nappuhiy ina'inatna^h ya bo'on ha'in ya anggay di binaina ti ta'on goh hi un da'yu. Mu adi' idugah di hapito' enen inatna ⁶ti ongol henen nangilat di ado'lan ay da'yun hiya. ⁷At mahapul an aliwanyuy baholna, ya tinugunyuat ti wa adya

^f1:20 Hay pohdonan ibaga ya *abuluto' ahan hene!* unu *Madayaw hi Apo Dios!* ^g2:4 Hiyah ne *phileo* hinan hapit di iGreece. ^h2:5 Bahaom nan I Cor. 5:1.

ta adiyu aton ya munha'it di punnomnomana ya madismaya. ⁸At hay iyal'alu"un da'yu ya ipattigyuy nahamad hi pamhodyunⁱ hiya! ⁹Ya manu ay nuntudo'a' ay da'yu ya ta tapnga' da'yuh unyu unudon an amin di itudtudu', ya inatyu nan inali' an atonyu. ¹⁰At hay maphod hi atonyu ya aliwanyu nongkay di nappuhih inat nen tagu. At aliwa' goh damdama. Ti wa ay di mahapul an aliwa' di baholna ya ato' an dumalat ay Kristu ta amaphodanyu. ¹¹Ta adi ditu'u tapngan ay Satanas ti inila tu'uy aat di pampongnan ditu'u.

Hay Immod'o'od'odan Paul ad Troas

¹²Hidin immaya' ad Troas hi nuntudtuduwa' hinan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu ya tinnig'un indadaan Apu tu'u nan tatagun mangabulut hinan itudtudu'. ¹³Mu immod'o'od'oda' ti aggyu'u inah'upan han ibba tu'un hi Titus hidi. At inali' hinan tataguh dih makaka', at nundapuha' ad Macedonia ta anapo' hi Titus hidi.

Hay Pangunudan da Paul hinan Mangabak an hi Kristu

¹⁴Mu munyamana' ay Apo Dios ti dumalat nan nidduman tu'un Kristu ya gun ditu'u badangan an mangabak hi enggana! At hiyanan da'miy binaal Apo Dios an mangipa'innilah aat Jesu Kristu, ya ta'on hi un malgom an babluy di ayanmi ya paddungnay ma"aphod di hunghungna.^j ¹⁵Ti ditu'un kimmulug ya mipaddung tu'uh nan incense an umipa'amlong ay Apo Dios ti ditu'uy panginnilaan di tataguh aat Kristu ta an amin nan itudtuduwan tu'u an mabaliwan unu adi ya paddungnay hunghungon ditu'u. ¹⁶Ya henen gun tu'u intudtudu ya mipaddung hinan maphod di hunghungna an umidat hi ataguan nan mangulug, mu hana ay an adi kumulug ya hay panunghungda ya paddungnay agub di natoy.^k Ya heten tamu ya na'alligat ti mi'id

ⁱ 2:8 Hiyah ne *agape* hinan hapit di iGreece. ^j 2:14 Bahaom nan footnote di Col. 2:15 ta innilaom di ugalin nan a'ap'apun di tindalun di iRome hi unda abakon nan ohan babluy ti mabulogda, ya itnudda nan tiniliwda. Ya nan udum ya mun'am'amlongda goh hi nangabakanda, ya apuyanday incense hinan pingit di kulha ta mahunghung hinan abulogandan mundalan. ^k 2:16 Nan hunghung di incense hinan kulha ya umipa'amlong hinan iRome ti manu ay ya diday nangabak, mu henen ustun hunghungna ya umat hi hunghung di natoy ti dumalat nan tiniliwda an awniat patayonda.

di way abalinated mangat, ¹⁷mu adi ami umat hinan udum an tatagan hay umadangyananday dumalat hi puntudtuduwandah nan Hapit Apo Dios. Mu da'mi ya nahamad di itudumi ti hennag da'min Apo Dios an mangitudtuduh aat Jesu Kristu, at hi Apo Dios di ihtigumi.

Hay Aat di Balu an Intulag Apo Dios hinan Tataguna

3 Ini ya alyonyuan unmi iting'iy tamumi ti dimmalat nan nangalya' hi nahamad nan nanudtudumi! Unu ini ya alyonyuan umat amih nan udum an mahapul di waday ipattigmih tudo'¹ ay da'yu ya unyu abuluton di itudtudumi, ya mahapul an mumpa'amma amih tudo' ay da'yu ya un da'mi abuluton hinan gunmi umayan! ²Mu adimi ahan mahapul di umat hina ti da'yuy paddungnay tudo' hi mangipattig hinan udum an tatagu ti nundengwah nan tatagan nahukatan hi maphod di pangatyun dimmalat din intudtudumi, at paddungnay da'yuy tudo' an mabaha. ³Immannung an paddungnay da'yuy tudo' Kristu ti kinulugyuy intudtudumih aatna ti nan Lennawan nan Dios an wagwaday nangitudo' an bo'on nan tinta, ya bo'on goh nan batuy nitud'ana, mu hay nomnomyu.

⁴Ya manu ay alyonmih ne ya kulugonmin abuluton Apo Dios di tamumi ti dumalat di badang Kristu. ⁵At adimi alyon di nalpuh abalinatedmih ten tamu ti mid ahan ologmi. Ti anggay hi Apo Dios di alpuwan di abalinatedmin mangat eten tamu. ⁶Ti Hiyay nangidat hi abalinatedmin mangipa'innilah nan balun ni'tulaganah aat di abaliwan tu'u. Ya heten ni'tulaganan ipa'innilah nan Lennawan Apo Dios ya adi umat hinan Uldin an indat Apo Dios ay Moses ti heten Uldin an nitudo' ya atayan di tagu ti nan adi mangunud ya milahhin ay Apo Dios hi enggana. Mu nan ipa'innilah nan Lennawan Apo Dios ya hiyah ne alpuwan di pi'taguan ay Hiyah munnononong.

⁷Ya hidin nangngalan Moses eden Uldin Apo Dios an nihilhel hi batu ya nidugah an humiliy anabagbagtun Apo Dios hi angh Moses, at ta'on un hidin wan ma'ubah ya adi nonongan intigaw nan i'ibbanan holag Israel ay hiya.^m At wa ay ta umat hina an anabagtuy nipattig eden nidatan din Uldin an ta'on hi un hay atayan di pumbalinana ⁸at inyal'allanah nan anabagtun Apo Dios an mipattig hinan balun ni'tulaganan ipa'innilah nan

¹3:1 Unu pahi. ^m 3:7 Ex. 34:29-30.

Lennawana! ⁹Ya manu ti nabagtuh den Uldin an dumalat hi amoltaan nan adi umunud, mu nidugdugah di anabagbagtun nan balu an ni'tulaganah aat di a'aliwan di bahol tu'u ta ibilang ditu'un Apo Dios an maphod. ¹⁰At henen nabagtuh din hopapna ya mi'id mahkay ad ugwan hi un tu'u ipaddung hinan nidugah an anabagtun nan balun ni'tulagan Apo Dios. ¹¹At wa ay ta nabagtuh den Uldin an napogpog at inyal'allanah nan nidugah an anabagtun nan balun ni'tulagan Apo Dios an mi'id di pogpogna!

¹²At hiyanan dumalat di denolmi ya natulid amin mangitudtuduh aatna. ¹³Ya adi ami umat ay Moses an hinanianay angahna ta adi tigon nan i'ibbana nan humilin anabagtun Apo Dios an mun'a'u'ubah hi angahna.ⁿ ¹⁴Hay ninomnom din Hudyuh din penghana ya paddungnay nahanian, at hiyanan engganad ugwan ya adida ma'awatan di aat nan impitudo' Apo Dios hi unda bahaon, ya anggay nan mangulug ay Kristu di waday ma'awatanah aat Apo Dios. ¹⁵Ya ta'on ad ugwan hi un bahaon nan Hudyu nan Uldin Apo Dios an nidat ay Moses ya adida ma'awatan ti paddungnay nahanian di nomnomda. ¹⁶Mu wa ay ta muntutuyuy taguh baholna ta kulugonah Apu tu'u at ma'aan nan paddungnay nihanih nomnomna. ¹⁷Ya henen inali' an hi Apu tu'u ya hiyah ne nan Lennawan Apo Dios. At wa ay ta Hiyay mawadan ditu'u ya adi mahkay mahapul an iyokod hinan Uldin Apo Dios an nidat ay Moses. ¹⁸At hiyanan an amin tu'un kimmulug ya mi'id mahkay heden paddungnay nihanih nomnom tu'u ta ditu'uy attigan di anabagbagtun Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya inaynayunan hukatan di pangat tu'u ta miyengngoh tu'un Hiya. Ya henen Apu tu'un manukat hi pangat tu'u ya Hiyay Lennawan Apo Dios.

Nan ay Bangan Nittuwan di Nangina

4 Dumalat nan homo' Apo Dios ya hennag da'min mangitudtuduh tun balu an impa'innilana. At hiyanan adi ami humigan mangat. ²Ya din'ugmin amin di umipabain an pangat, ya adimi balbaliyan di tataguh pangagay'aymin didan kumulug ay Kristu. At hi Apo Dios ya inilanan maphod di ninomnommih pangatanmi ti bo'on layah di pangitudtuduwannih Hapitna, mu atonmin amin di

ⁿ 3:13 Ex. 34:33-35.

abalinanmin mangitudtuduh nan makulug ta innilaon nan mangngol an makulug di itudtudumi. ³Mu ta'on unmi aton di umat hina mu wadaday udum an paddungnay nahanian di punnomnomdan adida ma'awatan di itudtudumi, at hiyay dumalat ya milahhingan Apo Dios. ⁴Ti hi Satanas an ap'apun an amin di nappuhiy nama"ih punnomnom nan adi kumulug, at hiyanan adida ma'awatan di mitudtuduh aat di anabagtun Kristu an neyengngoh ay Apo Dios. ⁵Ya bo'on hay aat di amaphodanmiy itudumi ti hay aat Jesu Kristun hi Apu tu'u. Ya hay itudumih aatmi ya anggay ya ay ihunay da'miy baalyun dumalat ay Jesus. ⁶Hidin penghanah nalmuwan tun luta ya munhehellong, at inalin Apo Dios di, "Pumatal'a!" ya immannung an pimatal.^o Ya Hiya goh di paddungnay namatal hi nomnom tu'u ta innilaon tu'uy anabagtunan wan Kristu.

⁷Ya umat amih nan bangan nalakan nittuwan nan nangina^p ti ta'on hi un ami na'ampa mu indat Apo Dios heten tamun da'mi ti pohdonan ipa'innilan Hiyay alpuwan di ongol an abalinanmi an bo'on da'miy alpuwana. ⁸Nidugah di ligatmih aymi nangitudtuduhan hi aat Jesus, mu adimi damdama du'gon an ta'on hi un umu'udduman mi'id di papt'o'ananmih atonmi, ya manu ay ya kulugonmin wadah Apo Dios an bumadang ay da'mi. ⁹Do'olday mangipaligligat ay da'mi, mu adi da'mi inganuy ay Apu tu'u. Ya hin'umu'udduman hi'ih'i'tangan patayon da'mi, mu dumalat di badang Apo Dios ya ten matagu ami damdama. ¹⁰Ya an amin nan aymi nuntudtuduhan ya hinoltapmiy ligat an umat hi hinolholtap Jesus ya un matoy, mu hatun ma'ma'at ya hiyay attiganan mataguh Jesus ay da'mi ti binadangan da'mi. ¹¹Ya adugwan an matagu ami ya paddungay unmi hahagangon di atoy an dumalat di pangatanmih nan impatamun Jesus. Mu adimi idinong ti hiyay panginnilaan an wadah Jesus an bumadang ay da'mi. ¹²Ya ta'on hi un umat hina an hi'ih'i'tangan an patayon da'mih nan puntudtuduhanmi mu ta hay pumbalinana ya hay pi'taguanun Apo Dios hi mid pogpogna.

¹³Waday nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay,
 "Kimmuluga' ay Apu tu'u,
 at hiyah ne gun'u alyon hi udum."^q

^o 4:6 Gen. 1:3. ^p 4:7 Hin'umu'uddum ya impo"oyday nanginan mapla'an hinan mid hulbinan banga ta olom man ya mid mannig hi bunolna.

^q 4:13 Psa. 116:10.

Hiyah ne goh damdamay gunmi aton an umuyumi ipa'innilah udum tun kinulugmi. ¹⁴Minahuan Apo Dios hi Apu tu'un hi Jesus, at kulugonmi goh an umat hinay atonan da'mi an ta'on goh un da'yu ta an amin tu'un kimmulug ya itnud ditu'un Jesus hi awadan Apo Dios ta middum tu'un Hiyah enggana. ¹⁵An amin daten inali' an ma'ma'at ay da'mi ya mumbalin hi amaphodanyu ta dumo'ol di kumulug an dumalat di homo' Apo Dios ya ta dumo'ol di munyaman ay Hiya ta way ipabagbagtuana.

¹⁶Hiyay dumalat ya adi ami manghop an mangat hinan tamumi an ta'on hi un gun madad di bi'ah di odolmih abigabigat, mu gun mihamad goh di pangulugmin Hiya. ¹⁷Nan punligatan tu'ud ugwan ya adi madnoy at mumbalin hi bumagtuan tu'uh munnononng hi awadan Apo Dios. ¹⁸At hiyanan adi tu'ubilang tun mattig tu'uh tun lutan mapogpog, mu hay ibilang tu'u ya nan adi mattig an munnononng hi enggana.

Nan Mid Pogpognan Punhituwan Tu'u

5 Adi ami manghop ti inilamin tun odol tu'un mipaddung an abung tu'uh tun luta ya mapa"i, mu hukatan Apo Dios hi adi mapa"i odol hi ad abuniyan an munnononng hi enggana. ²Mu ad ugwan ya nidugah di punligligatan tu'u, at hiyanan iyahupan tu'un mahukatan tun odol tu'uh nan adi mapa"i odol ad abuniyan, ³ti wa ay ta matoy tu'u ya bo'on hay lennawa tu'u ya anggay di mihinad abuniyan ti ta'on nan odol tu'u ya wada goh damdama. ⁴Tun odol tu'uh tun luta ya munholholtap ya mapa"i, at hiyanan iyahupan tu'un hukatan di odol tu'uh nan adi mapa"i. Adi tu'u alyon di iyahupan tu'uy atayan tu'u, mu hay iyahupan tu'u ya hay ahukatan tun odol an matoy hinan odol an munnononng hi ad abuniyan. ⁵Hi Apo Dios di nangidadaan ay ditu'u an umat hinay ma'at, ya hay panginnilaan an umat hinay ma'at ya hennagna nan Lennawanan ditu'u.

⁶At dumenodenol tu'un Apo Dios, ya inila tu'un adi tu'u middum ay Hiyah awadanah un tu'u wagwah tun odol tu'uh tun lutan mapa"i. ⁷Ya hay umamlongan tu'un middum tu'un Hiya ya dumalat di pangulug tu'un Jesus. Ya adi mahapul an tigon tu'u ya un tu'u kulugon. ⁸At mundenol tu'u ti ta'on hi un tu'u taynan tun odol tu'u mu umuy tu'u mi'hina ay Jesus an Apu tu'u. ⁹At hiyanan hay aptan hi nomnomon tu'u ya hay pangipa'amlongan tu'un Apu tu'u, at ta'on hi un tu'u wah tun luta unu ad abuniyan. ¹⁰Ti udum hi algaw ya umuy tu'un amin

hi hinagang Kristu ta humalyaon ditu'un Hiya. Ya way ohaan waday lagbuna an miyunnudan hi ina'inatnah tun luta. At nan maphod di inatna ya maphod goh din lagbuna, ya nan nappuhiy inatna ya nappuhi goh di lagbuna.

Hay Idduman Tu'un Apo Dios an Dimmalat hi Kristu

¹¹Gapu ta inilamin atata'ot di punhumalyaan Apu tu'u ya atonmin amin di abalinanmin mangagay'ay hi tatagu ta kumulugdan Hiya ta adida mamolta. Ya inilan Apo Dios an mi'id di udum hi wah nomnommi eten atonmi ti un anggay nan pangipa'amlonganmin Hiya. Ya olom ni' ya ta'on goh da'yu ya inilayu an umat hinay wah nomnommi. ¹²Mu adiyu alyon hi unmi iting'iy aatmin da'yu, ti manu ay ya penhod'un ma'awatanyuy aat di pangatmi, ya ta way atonyun mangedenol ay da'mi, ya innilaonyuy pambalyuh nan tatagun ipahiyaday aat di tagu an bo'on hay amaphod di pangat. ¹³Ya wa ay ta alyon di udum hi un ami ay nabongang an muntudtuduh aat Apo Dios ya ta'on ti hay ipabagbagtuana. Mu mundenol ami ti inilayun aggyuy ami nabongang ti hay amaphodanyuy gunmi aton. ¹⁴Ya manu ay mahlu amin mangitudtuduh aat Kristu ya dumalat di namhodnan ditu'u ti inyatoytay bahol tu'un amin an tatagu, at hiyanan ta'on un Hiya ya anggay di natoy ya ay ihunay un tu'u ni'yatoy ay Hiya. ¹⁵Ya manu ay inyatoytay amin nan tatagu ya ta an amin tu'un matagu ya bo'on hay odol tu'uy nonomnomon tu'u, mu nan nangiyatoy ay ditu'un namahuan di ipa'amlong tu'u.

¹⁶Ya gapu ta ditu'un kimmulug ya middum tu'un Kristu at adi tu'u mahkay ibilang di atagun di tagu an umat hi pangat nan aggyuy kimmulug. Ti ta'on un hidin hopapna ya umat hinay nangibilangmin Kristu, mu ad ugwan ya adi mahkay umat hinay pangibilangmin Hiya. ¹⁷At wa ay ta hi Kristuy idduman nan tagu ya numbalin hi balun tagu ti nan pangatnah din hopapna ya nahukatan hi balu. ¹⁸Hiyanan amin di inat Apo Dios hi nannaganah nan imbaluynan hi Kristu ta inyatoytay bahol tu'u ta way aton tu'un mumbangngad ay Apo Dios. Ya ditu'un kimmulug di nangiyokodan Apo Dios an mangitudtuduh aatnah nan tatagu ta mumbangngadda goh ay Hiya. ¹⁹Ti hay aatna ya gun impadinong Apo Dios nan pamoholan nan tatagun Hiyah nannaganan Kristu ta natoy hinan krus, at adina mahkay ibilang di bahol di tagu. Hiyah ne inyokodnan da'mih umuyumi itudtudu.

²⁰At ten hennag da'min Apo Dios ay da'yu^r ta itudtudumiy aat Kristu. Ya hay ahan pohdonmi ya abulutonyuy inat Kristu ta duminong di pi'buhulanyun Apo Dios ta mihamad di iddumanyun Hiya. ²¹Hi Jesu Kristu ya mid baholna, mu dumalat di pumhoda tu'u ya Hiyay hennag Apo Dios an mangiyatoy hi bahol tu'u^s ta wa ay ta kumulug tu'un Hiya ya middum tu'uh nan anahamad Apo Dios.

6 Dumalat nan pangitamuanmin Apo Dios at al'alu'onmi da'yu ta adiyu du'gon nan homo' Apo Dios ay da'yu! ²Ti inalinah nan impitudo'nay,

“Hidin numbaganyuh badang ya binadangan da'yu,
ya hidin nadatngan di algaw an gintud'u ya binaliwa'
da'yu.”^t

At hiyanan alyo' ay da'yud ugwan di bumadangan Apo Dios hinan mumbagah badang ay Hiya, ya ad ugwan goh di gintudnah abaliwan di tagu.

Nan Numbino'ob'on an Aligatan Paul

³Ihamadmiy pangatmi ta mi'id dumalat hi adi pangulugan di tatagun Kristu ya ta mi'id goh di dumalat hi pamahiwandah nan tamun inyokod Apo Dios ay da'mi. ⁴Ti penhodmin ipattig an da'mi ya makulug an baal Apo Dios hinan aymi pange'edpolan hinan do'ol an punligligatanmi an ta'on un do'ol di nappuhih epa'lehdan da'mi ⁵an umat hinan numpanaplatandan da'mi, ya nan nangibaludandan da'mi, ya nan nangigihuwandan da'mi, ya nan ahinahinaannganmi, ya nan atutu'alanmi ti ta'on un nan mahdom ya nidugah di tamumi. ⁶Mu ta'on hi un umat hinay na'na'at ay da'mi ya ipattigmin baal da'min Apo Dios ti ma'awatanmi, ya dumalat goh hinan amaphodmi, ya hinan pange'edpolanmih ligatmi, ya hinan ama'uyami. Ya ma'innilan niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan da'mih nan nahamad an pamhodmih^u i'ibbami, ⁷ya hinan pangipa'innilaanmih nan

^r5:20 Unu hay immannung an inalina ya *At ten numbalinon da'min Apo Dios hi ma'alih ambassador ay da'yu*. Nan ma'alih *ambassador* ya hiyay nahag hinan gubilnu (an umat hitud Pilipinas) an umuy hinan adagwin babluy (an umat ad Indonesia) ta mihinah di, ya ta hapitonay pohdon nan gubilnun nannag ay hiyah nan gubilnun nan babluy an nahagana. Ya nabagtuy haadna an ta'on un hiya ya baal di gubilnu. ^s5:21 Unu *Hiyay hennag Apo Dios an mumbalin hi Onong di Bahol*. ^t6:2 Isa. 49:8. ^u6:6 Hiyah ne *agape* hinan hapit di iGreece.

makulug an tutdudu an dumalat nan nidugah an abalanan Apo Dios an bumadang ay da'mih pangatanmin amin hi tamumi. Ya dumalat goh nan nangibilangan Apo Dios ay da'mih maphod ya abalananmi mahkay an abakon nan buhulmin hi Satanas ya nan i'ibbana. ⁸Ya hay aatmih nan pamaalan Apo Dios ay da'mi ya hin'umu'udduman me'gonan ami, ya hin'umu'udduman pinilupiluh da'mi. Ya alyonday un ami munlayah, mu ta'on ya hay makulug di hapitonmi. ⁹Ya alyon nan udumnan tataguy mid di hulbimi, mu wadaday udum an alyonday amaphod di tamumi, at hiyanan ma'al'ali ami. Ya hi'ih'i'tangan matoy ami, mu maphod ti ten matagu ami damdama. An amin hatu ya na'at ta panugun Apo Dios ay da'mi, mu agguyna inyabulut an matoy ami. ¹⁰Ti ta'on un hin'umu'udduman munlungdaya ami mu gun ami umamlong damdama. Ya ta'on unda alyon di nawotwot ami mu paddungnay unmi goh ipa'adangyan nan gunmi intutduduwan an kimmulug ti nidatandah ataguan an munnonnong hi awadan Apo Dios. Ya ta'on hi un ami nawotwot mu wada nan nahamad an itaguanmin malpun Apo Dios.

¹¹Da'yun i'ibba hinad Corinth, inalimin amin di pohdonmin alyon ay da'yu ti ongol di pamhodmin da'yu. ¹²At adi ayu dumuwaduwah nan pamhodmin da'yu ti hay immannung ya da'yuy nakudang di pamhodnan da'mi. ¹³Ya hiyah te alyo' ay da'yu ti imbilang'u da'yun imbabaluy'u, at hiyanan penhodmin ibilang goh da'mih o'ommodyu ta way omong'ongollan di pamhodyun da'mi an umat hi anidugah di pamhodmin da'yu.

Hay Adi Pi'yadduman hinan Adi Mangunud ay Kristu

¹⁴Adi maphod hi un ayu gun mimiddum hinan aggy kimmulug ay Apo Dios ti undan mun'unnudan di maphod hi nappuhi, ya nan patal hi helong? ¹⁵Ya umat damdama ay da Kristu ay Satanas' an adi mabalin an mun'unnudanda. At hiyanan ditu'u ay an kimmulug ya tigon tu'u ta adi tu'u middum hinan aggy kimmulug ti adi miyunnud di punnomnomdah punnomnom tu'u. ¹⁶Ya adiyu kulugon ya dayawon di malgom, mu anggay hi Apo Dios an munnonnong ti ditu'un kimmulug di Timplun Apo Dios an matattaguh enggana, ti inalinah nan impitudo'nay,

v 6:15 Unu Belial.

“Nan kumulug ay Ha"in ya diday ihina' ta mimidduma'
 ay dida
 ta Ha"in di dayawondah Diosda,
 ya dida goh di tatagu.”^w

17Hiyah te dumalat ya inalin Apo Dios di,
 “Mahapul an adi ayu middum hinan ato'aton di agguy
 kimmulug
 ta adiyu aton nan nun'appuhin ato'atonda,
 at abuluto' da'yu.”^x

18Ya innayun Apo Dios an inali goh di,
 “Ha"in di hi Amayu,
 ya da'yuy imbabaluy'u.
 Hiyah ne inalin Apu tu'un nidugah di abalinana.”^y

7 At gulat ta hiyanay intulag Apo Dios hi atonan ditu'u at
 mahapul an du'gon tu'un amin di nappuhin ato'aton tu'u, ya
 nonomnomon tu'u ta ilulud tu'un aton di pohdon Apo Dios ta un
 tu'uat dayawon ta mumbalin tu'uh maphod.

Hay Aat di Pun'am'amlongan Paul

²Maphod ni' hi un nahamad di pamhodyun da'mi ti mi'id di
 nappuhih inatmin da'yu, ya mi'id di ohan da'yuh numbalinonmih
 nappuhi, ya mi'id goh di binalbaliyanmin da'yu. ³Mu bo'on
 hay pamohola' ay da'yuy pangalya' ete, ti ina'alli' ay da'yu an
 ongol di pamhodmin da'yu. Ya ta'on un way ma'at ay da'mi
 ya munnononng henen pamhodmin da'yu. ⁴Ya nidugah di
 denol'un nahamad di pangulugyu, at hiyanan iting'i' da'yuh nan
 udum an tatagu. At hiyanan ta'on un do'ol di punholholtapanmi
 ya ongol di pun'am'amlonganmi an dumalat ayu.

⁵Hidin awadanmih nan Provinciad Macedonia ya mi'id
 di lenggopmi ti ta'on nan malgom an ayanmi ya waday
 holtaponmi ti do'ol di bumobohhol ay da'mi, ya hay oha goh ya
 umod'o'od'od amih pan'uganyuh pangulugyu. ⁶Mu hi Apo Dios
 an mangipadenol hinan munlungdaya ya impadenol goh da'mi ti
 hennagnah Titus ay da'mi. ⁷Ya bo'on din immaliana ya anggay
 di nangipadenol ay da'mi mu nan inulgudna goh an hay aat di

^w 6:16 Ex. 29:45; Lev. 26:12; Jer. 32:38; Ezek. 37:27. ^x 6:17 Isa. 52:11; Ezek.
 20:34, 41. ^y 6:18 II Sam. 7:14; 7:8.

nangipadenolanyun hiya ti nahukatan mahkay di pangatyu. Ya inalina goh di pohdona' an tigon ay da'yu. Ya hay oha goh hi nangipadenol ay da'mi ya nan nuntutuyuanuyuh nan nappuhin inatyu ya nan namhodanyun mangunud hinan intudo'un da'yu.

⁸Hidin hopapna ya mun'od'oda' an nangitudo' hidin nangihingala' ay da'yu ti munha'it di nomnomyuh na'amtang eden tudo'u, ⁹mu ad ugwan ya mun'amlonga' hi nangitud'a' ti bo'on hay nangipalungdayaa' ay da'yu mu dumalat nan nuntutuyuanuyuh nan nun'appuhin ina'inatyu ti hiyah ne pohdon Apo Dios an atonyu. Ya maphod ta nan tudo'un da'yu ya bo'on hay pimmuhianyu ti numbalin hi amaphodanyu. ¹⁰Ti nan tagun abulutonay numbaholanan Apo Dios ta muntutuyu at hiyay mabaliwan. At mi'id di dumalat hi adi umamlongan nen tagu. Mu mahmo' nan tagun un hay nappuhiy ina'inatnay puntutuyuanan adi muntutuyun Apo Dios ti milahhin hi mid pogpogna. ¹¹Mu adi umat hinan da'yu ti dumalat nan tudo'u ya nuntutuyu ayun Apo Dios hinan inatyu. At pahiwonyu nan ibbayun nangat hi nappuhin umipabain ti tuma'ot ayuh pummoltaan Apo Dios ay da'yu. Ya hiyah ne nangipattiganyun adiyu mahkay inganuy di nappuhin ato'aton di i'ibbayu, mu inatyuy abalinanyu ta pinumhod an amin. Ya ad ugwan ya nidugah di namhodanyun umalia' hina ta malamung tu'u goh. ¹²Ya bo'on hay pumhodan nan tagun numbahol unu nan tagun numbaholana ya anggay di dumalat hi nuntud'a', mu manu ay nuntudo'a' ay da'yu ya ta idalatyun Apo Dios nan nidugah an pamhodyun da'mi. ¹³Ya dumalat eten maphod an numbalinan di tudo'u ya ma'am'amlong ami.

Hay oha goh hi anidugah di nun'am'amlonganmi ya dumalat nan nangipa'amlonganyun Titus ti impadenolyun amin hiya. ¹⁴Ti hidin aggyu immalian Titus hina ya inting'i' da'yun hiya, ya maphod ta impattigyun hiyan makulug an amin nan inali' hi aatyu ti gulat ta aggyuyy at mabainana'. Ya gapu ta makulug an amin nan inali' ay Titus hi aatyu at makulug goh din inali' ay da'yuh din hopapna. ¹⁵At ad ugwan ya niyal'alla an nidugah di pamhodnan da'yun dumalat nan nangunudanyuh nan tuguna ya dumalat nan nange'gonanyun hiya. ¹⁶Ya ta'on un ha'in ya nidugah di amlong'u ti madenola' mahkay hinan pangulugyu.

Hay Pangidatan nan Kimmulug hi Badangda

8 Hay pohdonmin innilaonyu, i'ibba, ya nan aat di namadangan Apo Dios hinan kimmulug hi ahimbahimba'an

ad Macedonia. ²Ti ta'on un do'ol di nidugah hi natapnganda mu mun'am'amlongda damdama, ya ta'on hi unda nawotwot ahan mu do'ol di indatdah badang hinan munhapul hi badang. ³Ya inila' an do'do'ol di indatdah badang ya un nan abalinandan idat. Ya un diday ad nomnom ene ⁴ti dida tuwaliy nangalin da'min nidugah di namhoddan middum an bumadang hinan tatagun Apo Dios ad Judah. ⁵Ya nidugah di amlongmin dumalat ay dida ti inunudday penhod Apo Dios hi namadangandan da'min hiyah ne tuwaliy ihoghogdananmin atonda. Mu bo'on ya anggay hene ti mun'aphod di inatda ti iluludday pangipa'amlongandan Apo Dios hi an amin an atonda. ⁶Ya heten inat nan tatagud Macedonia ya maphod, at hiyanan ninomnommi an maphod ni' ahan hi unyu inaynayun nan ammungyun idatyuh nan nawotwot. At hiyanan iyahupanmih Titus an nangipapto' hidin ammungyu ta mumbangngad hinah awadanyu ta bumadang an mangamung goh hi ibadangyu. ⁷Mu inila' an maphod di pangatyu ti nahamad di pangulugyun Jesus, ya ongol goh di abalinanyun muntudtuduh aatna, ya ma'awatanyuy aat Apo Dios. Ya nidugah goh di namhodyun mangat hi ipatamuna, ya ongol goh di namhodyun da'mi. An amin hana ya maphod, mu iyal'allanan ma"aphod hi un nidugah di pamhodyun bumadang hi i'ibbayu.

⁸Adi' da'yu mandalon an umidat, mu un'u ipa'innilan da'yuy aat di pamhod nan udum an bumadang hinan nun'awotwot ta wa ay ta unudonyuh nen maphod an pangat ya hiyay panginnilaan an makulug goh di pamhodyu. ⁹Ti inila tu'uy inat Apu tu'un hi Jesu Kristuh nangipattiganah gohgohnan ditu'u ti ta'on hi un wadan amin di maphod ay Hiyad abuniyan ya numbalin hi nawotwot hidin immalianah tun luta ta inyatoytay bahol tu'u ta middum tu'un amin hinan maphod an wan Hiya.

¹⁰At hay itugun'un da'yu ya ituluyyu din tene"anyun inat ad tawonad ti bo'on da'yu ya anggay di nahhun an immidat, mu da'yu goh di nahhun an namhod an umidat. ¹¹At punnonngonyuy namenhodyun umidat hi badang an umat hidin hopapna ta engganay un malpah. Ya idatyuy malgom hi mabalinyun idat. ¹²Ti hay pohdon Apo Dios ya nan pamhod tu'un umidat. Ti wa ay ta pohdon tu'un umidat ya abulutonay malgom an abalanan tu'un idat an ta'on hi un itang unu do'ol.

¹³Adi' alyon hi un umodo'dolnay udum ya ta da'yuy maligatan. Mu hay pohdo' ya ta mumpapaddung. ¹⁴At ad ugwan an

wadwadaan ayu ya maphod hi unyu badangan nan mi'mi"idan ta udum ay hi algaw ta da'yu goh di munhapul hi badang ta diday wadwadaan ya badangan goh da'yun dida ta mumpapaddung tu'un mi'id di maligatan. ¹⁵Umat hidin impitudo' Apo Dios hi aat din o'ommod tu'un nangamu'amung hidin manna hidin awadandah nan mapulun an inalinay,

“Nan tagun do'do"ol di inamungna ya mahapul an mi'id di hagwalona
ta umidat hinan itang di inamungna ta mi'id di makudangan.”^z

Hay Nahnagan Titus an Umuy Bumadang hinan Kimmulug ad Corinth

¹⁶Munyaman amin Apo Dios ti impanomnomnan Titus ta mahmahlun bumadang ay da'yu, an umat goh ay da'min mahlu amin bumadang ay da'yu. ¹⁷Ya gapu ta mahlu an umalih na at ma"amlong an nangabulut hi nangalyanmin hiya ta umalin bumadang ay da'yu ti nundadaan tuwalin umalih na. ¹⁸Ya ten pi'yalionmin hiya tun ohan ibba tu'un e'gonan an amin nan kimmulug hinan abablubabluy an dumalat nan gunna intudtudun Maphod an Ulgud. ^a ¹⁹Ya hiya goh di pento' nan kimmulug an mitnud ay da'min mangiyuy hinan mibadang hinan kimmulug an nun'awotwot. Ya heten tamun atonmi ya ipabagbantuan Apo Dios, ya hiya goh di attigan di namhodmin bumadang hinan i'ibba tu'un kimmulug.

²⁰Ya manu ay ipapto'mi ahan di pangiyaponganmih tun ongol an pihhun na'amung ta mi'id di dumalat hi apahiwanmi. ²¹Ti hay pohdonmi ya maphod di atonmi an miyunnudan hi pohdon Apo Dios ya nan tatagu.

²²Ya pi'yalionmi ay da Titus goh tun ohan ibba tu'un inilamin ma"ahlun mangat hi ipatamun Apo Dios an pa'appohdonan bumadang ay da'yu, ya inyal'allanan ongol mahkay di denolnan da'yu. ^b ²³Ya hi Titus ay ya hiyay ibba' an muntamuh bumadanganmin da'yu. Ya tun duwan pun'ibbana ya diday honogon nan kimmulug, ya dumalat nan pangatda ya mipabagbagtuh Kristu. ²⁴At hiyanan ipattigyuy pamhodyun

^z8:15 Ex. 16:18. ^a8:18 Mid mapto' ya hi Dr. Luke unu hi Barnabas. Aggyu intudo' Apostoles Paul di ngadana ti hiya ya nundengwan tagu, at inilada hiya. ^b8:22 Aggyu tu'u goh inilay ngadan ten tagu.

dida ta panginnilaan nan kimmulug hinan abablubabluy an makulug di pamhodyu, ya ta innilaonda goh an makulug din inting'imin amaphodyu.

Hay Aat di Badang hi Midat hinan I'ibban Kimmulug

9 Adi mahapul hi unna' muntudo' ay da'yuh aat di amungonyuh ibadangyuh nan tatagun Apo Dios ad Judea. ²Ti inila' an pohdonyun bumadang, at hiyanan iting'i' hinan i'ibba tu'ud Macedonia an da'yun i'ibbamih nad Achaia an hakup ad Corinth ya ongol di pamhodyun bumadang an nete"ad tawonad, at hiyah ne dumalat ya do'ol goh ay diday namhod an umidat hi badang. ³Mu honogo' hina daten i'ibba tu'u ta tigonda ta midadaan nan ibadangyu ti adi' pohdon an nan pangiting'ia' ay da'yu ya un hay hapit ya anggay. ⁴Ti ini ya wadaday mi'yalin ha"i'n hinan iMacedonia, ya ababain hi un aggyu nidadaan nan idatyu! Ya namaman da'mi ti inting'imiy namhodyun bumadang. ⁵At hiyanan ninomnom'u an odolnah un mahhun daten i'ibba tu'un umalih na ta badangan da'yun mangidadaan hi an amin an inaliyun ibadangyu ta madadawoh hitun umalia'. At hiyah panginnilaan hi namhodanyu tuwalin bumadang an aggyu nilulud di pangatanyu.

⁶Umat hituy nomnomonyu:

“Nan tagun itang di itanomna ya itang goh di alanah bungana,
mu nan tagun do'ol di itanomna ya do'ol di alanah bungana.”^c

⁷At hay maphod hi atonyu ya way ohan da'yuan ninomnomnay pohdonan idat. Ya adiyu ukuhan nan idatyu unu adyuwan di idatyu ti hay pohdon Apo Dios ya umamlong ayun umidat ta adiyu ukuhan. ⁸Ti abalanan Apo Dios an mangidat an amin hi mahapulyu, ya idatna, ya udmana goh di idatna ta way atonyun bumadang hi i'ibbayu. ⁹Ti nan ma'an'anidat an tagu ya hiyah nipaddungan nan impitudo' Apo Dios an inalinay,

“Pun'idatana nan nun'awotwot hi adawda,
ya ma'ahhimo' hi enggana.”^d

¹⁰Hi Apo Dios di mangidat hi itanom nan muntanom, ya Hiyah alpuwan di onon tu'u. Hiya goh di mangidat hi malgom

^c 9:6 Mid mapto' ya hiyah ne ohan nundengwan proverb hi ad Corinth, mu bo'on proverb an nalpuh nan Biblia. ^d 9:9 Psa. 112:9.

an mahapulyu, ya udmanay idatnan da'yu ta way atonyun mano'do'ol hi ibadangyuh nan i'ibbayu. ¹¹Ya immannung an do'ol di idat Apo Dios ay da'yu, at do'ol goh di ibadangyu ta dumo'ol goh di munyaman ay Hiya an dumalat nan ibadangyuh idatmin dida.

¹²At henen idatyu ya badangana nan tatagun Apo Dios, ya bo'on hay pumhodanda ya anggay mu hiya goh di dumalat hi ongol an punyamanandan Apo Dios. ¹³Ti nan pamadanganyuh nan tatagun Apo Dios ya hiyay panginnilaan an unudonyuy itudtudun Kristu an hiyay dumalat ya ipabagbagtuduh Apo Dios. ¹⁴At hiyanan ongol di pamhoddan mangiluwalun da'yu an dumalat nan ongol an badang Apo Dios ay da'yu, at pumbalinon da'yuh ma'an'anidat. ¹⁵At munyaman tu'un amin ay Apo Dios hinan indatnan amaphod tu'un mi'id di nipaddungana an hiyah ne nan Imbaluynan hennagnah tun luta!

Hay Nangibaagan Paul hi Aat di Haadna

10 Hay alyon di udum ya wa ay ta midduma' ay da'yu ya mun'og'ogona' an humapit, ta awni ta bumataana' ya unna' natulid an mangitudo' hi panugun'un da'yu. Mu hay pambal'un ne han inalidan aat'u ya manu ay ya pohdo' an iyun'unud ay Kristu an ma'ulay, ya ipa'ampana ahan di odolna. ²Mu hay iyal'alu'un da'yu ya ipaphodyuy aatyu ta adia' mapilit an bumohol ay da'yuh tun alia' hina. Ti wa ay ta umalia' hina ya makulug an nidugah di bohoh'uh nan udum ay da'yun mamihupihul ay da'min alyonday hay pangatmi ya neyengngoh hi pangat di aggyu kimmulug. ³Immannung an waday nipaddunganmin dida ti tagu tu'un amin. Mu ta"on ya nob'on di atonmin kimmulug an ay paddungnay mi'gubat ⁴ti hay pangabakanmih nan humanih panginnilaan di tataguh aat Jesu Kristu ya bo'on hay anala'eng di tagu mu nan abalinanmin malpun Apo Dios. ⁵At hiyay pangabakmih nan mangitudtuduh nibahhaw ya nan tatagun mumpahiya an adida pohdon an innilaon hi Apo Dios ta mahukatan di nomnomda ta hi Kristuy unudonda. ⁶Mu waday denol'un ipaphodyuy pangatyun mangunud ay Kristu, mu nan adi ay umunud ya awniat moltaonmi dida.

⁷Da'yu ya nan titiggonyu ya anggay di ibilangyu. Wa ay ta alyonyuan un ayu anggay an mangunud ay Jesu Kristu ya mahapul an nomnomonyun bo'on da'yu ya anggay ti ta"on un da'mi ya Hiyay unudonmi ahan. ⁸Ya ta"on nin hi unyu alyon di

nidugah di pangipabagtuanmih biyangmin muntudtudu ya adia' bumain ti heten biyangmi ya pamadangmin da'yu an bo'on hay apa"ianyu. ⁹Ya adi' pohdon an paddungnay un da'yu ta'ta'ton hinan tutudo"u. ¹⁰Ti alyon di udum di, "Adi tu'uat aya unudon ti manuh nan tudo'na ti paddungnay un ongol di biyangna, mu wa ay ta middum ay ditu'u ya mid hulbin di haphapitona!" ¹¹Mu penhod'un innilaon danen tatagu an nan inalimih din tudo'min da'yu ya hiyay atonmih tun alianmih na.

¹²Ya adimi ipaddung di aatmih nan mumpahiya ti bumain amin mangat hi umat hina. Ya adi ami umat ay dida an un didaan inaliday maphodda ya un nan udum an tatagu. Ya henen inalida ya ma'innilan nakudang di nomnomda. ¹³Mu wa ay ta ipabagtumiy tamumi ya adi nappuhi ti hiyah ne nan impatamun Apo Dios an umat hinan nuntudtuduwanmin da'yu. ¹⁴Ya niddum ayuh nan inyokod Apo Dios ay da'min tudtuduwanmi. Ya hiyah te panginnilaan an waday biyangmin muntudtudun da'yu ti da'miy nahhun an immalih na an nangitudtuduh aat Kristu. ¹⁵At hay pohdo' ya ma'awatanyun da'mi ya adi ami umat hinan udum an tatagun pumloh hi amaphod di intamuan di udum. Ti hay dumalat hi pangiluludanmin mangat hi tamun inyokod Apo Dios ay da'mi ya nan pangihamadanmih pangulugyu ¹⁶ta way atonmi goh an muntudtuduh nan Maphod an Ulgud hinan udum an babluy an mi'id di immuy nuntudtudu.^e Ya adimi pohdon an ipabagtuy tamun di udum an un anggay nan tamun inyokod Apo Dios ay da'mi. ¹⁷Ti inalinah nan nitudo' an Hapit Apo Dios di,

"Nan umamla ya maphod hi un hi

Apu tu'uy iyamlana ya anggay."^f

¹⁸Ya anggay hi Apo Dios di mangibaag hi aat di tagu ya bo'on nan taguy mangibaag hi aat di tagu.

Hay Aat Paul ya nan Annabin an A'apostoles

11 Adiyu ni' ahan higanan an donglon di alyo' an ta'on un'u ituluy an mumpahiya. ²Ti mun'annela' ay da'yu ti adi' pohdon an waday udum hi unudonyuh un bo'on hi Kristu. Ya ta'on hi Apo Dios ya umat hina goh damdamay pohdona. Ti paddungnay da'yu nan babain nangigawiya' hi ohan lala'in hi Kristu ti hay pohdo' ya Hiyay pa'appohdonyu ya unudonyu ahan. ³Mu mun'od'oda' hi

^e 10:16 Mid mapto' ya ad Spain di nomnomona (Rom. 15:24, 28).

^f 10:17 Jer. 9:24. Mapidwa goh hinan I Cor. 1:31.

abalbaliyanyuh nan adi makulug an tudtudu ti ini ya umat ayun Eve an binalbaliyan nan ma"atallam an ulog. ⁴Ti ab'abbulut ayuh nan udum an umalin muntudtudu an ta'on hi un adi miyunnudan di itudtududah nan intudtudumin aat Jesus an nan kinulugyu. Umat hinan alyondan bo'on hi Jesus ya anggay di mangibaliw hi tagu, at ini ya hay nob'on an lennaway miyo'odol ay da'yu^g an ta'on un nan Lennawan Apo Dios di nahhun an niyodol ay da'yu.^h ⁵Ya pedpedngolan ayu ay hinan alyonday dida ya apostolesdan mi'id di ipaddunganda, mu inila' an aggyua' na'ampa ya un dida. ⁶Manu ti immannung an adia' mahmahhapit, mu mundenola' ti inila' an amin di gun'u alyon, ya ta'on un da'yu ya abulutonyu ti inilayuy inatmin nuntudtudun da'yu.

⁷Numpa'ampaa' hidin nuntudtuduwa' ay da'yuh aat Apo Dios, ya aggyua' numbagah bino'la'. Ya manu ay umat hinay inat'u ta amaphodanyu, at undan nappuhih ne? ⁸Hidin nuntudtuduwa' ay da'yu ya nan udum an kimmulug di immidat hi inla'u' hi mahapul'u. ⁹Ya din wada' ay da'yuh napuhan di mahapul'u ya aggyua' nun'ad'adaw ay da'yu ti nan i'ibba tu'un kimmulug ad Macedonia di nangiyalin amin hi mahapul'u. Ya ta'on un ad ugwan ya adi' iyokod ay da'yuy mahapul'u. ¹⁰Ya hiyah te pumpahiyaa', ya inilan Kristu an aggyu'u impadah an numbagah badang ay da'yu, ya mi'id ay da'yun i'Achaia di mangipadinong eten pumpahiyaa'. ¹¹Mu ta'on un umat hina an adia' mumbagan da'yu ya adiyu alyon di un'u da'yu adi pohdon ti hi Apo Dios ya inilanan nidugah di namhod'unⁱ da'yu.

¹²Ya manu ay adia' mumbagah badang ay da'yu ti adia' umat hinan mangalih apostolesda. Ti ini ya hiyay pangidalatandan mangalih un mi'id di nun'abhiwan di pangat'un hi Paul hinan pangatdah aat di impatamun Apo Dios ti numbagah badang. ¹³Mu danen tatagu ya bo'onda ay apostoles ti bo'on hi Apo Dios di nannag ay dida, mu laylayahan da'yun alyonday hennag

§11:4 Hin'umu'uddum ya nomnomon nan mundayaw ay Apo Dios an hi Jesu Kristuy dayawonda, mu bo'on ti hay dimunyun niyo'odol ay dida ti nan alyondan Jesus an dayawonda ya hi Jesus an dimunyu. ^h11:4 Do'ol di adi mangulug hi un mundehhan nan Na'abuniyanan an Lennawa ya nan dimunyun miyo'odol hinan kimmulug, mu makulug damdama ti hiyah ne itudun ten verse. Hay aatna nin ya dumalat nan tulun alimatung di odol ti nan lennawan di kimmulug di ihinan nan Lennawan Apo Dios ta hay odol ya soul (an nan nomnom, ya pumpilian, ya punle'nan) di taguy ihinan nan dimunyu. ⁱ11:11 Hiyah ne *agape* hinan hapit di iGreece.

Kristu didan mangipa'innilah aatna. ¹⁴Mu adi tu'u manoh'an ne ti gagangayda tuwali ti hi Satanas ya numbalin hi paddungnay ma"aphod an anghel. ¹⁵At hiyanan adi tu'u manoh'ah nan babaal Satanas ti ipattigdan paddungnay ma"aphod di atonda. Mu hitun angunuhnaat mamoltada.

Hay Aat di Nunligatan Paul hinan Tamuna

¹⁶Ipidwa' an mangal'alu' ay da'yu ta adiyu alyon hi un mid nomnom'u. Mu gulat ta umat hinay punnomnomyun ha'in ya ta'ongkay, mu ta'omman ya donglonyu tun alyo' ta ipahiya' hi itang damdama tun biyang'un muntudtudu. ¹⁷Inila' an adi pohdon Apu tu'u tun al'alyo' ti paddungnay mi'id di nomnom'uh pangitulida' an mumpahiya. ¹⁸Mu gapu ta pohdonyun dongdonglon nan mumpahiya ya ten itulid'u goh damdaman mumpahiya. ¹⁹Alyonyuy nalaeng ayu, mu gulat ta makulug ya anaad mah ta dongdonglonyu nan nakudang di punnomnomna? ²⁰Ti gulat ta immannung an nanomnoman ayu ya anaad mah ta unudonyun amin di alyon nan malgom an tagun da'yu an ta'on hi un da'yu hay pumpihhuan, ya a'amehon, ya tapa'on, mu abulutonyu dida damdama? ²¹Abuluto' nan pamihulyun ha'in an alyonyuy adia' umat ay danen tatagu ti makulug an bumaina' an mangat hi umat hinan ato'atondan da'yu!

Mu alyonyu ay di maphod hi un natulid di tagun mumpahiya ya ta'on un ha'in ya mumpahiyaa' damdaman umat hinan tatagun nakudang di nomnomna! ²²Ya gulat ta ipahiyadan dida ya Hudyuda, mu ha'in ya Hudyua' goh. Ya gulat ta mumpahiyada ti holag Israel dida ya ta'on un ha'in ya holaga' goh damdamah Israel. Ya gulat goh ta ipahiyadan hi Abraham di nahlaganda ya umat goh damdaman ha'in. ²³Alyonda goh di diday baal Kristu, mu odolnaa' an baal Kristu! (Ay ihunay nakudang di nomnom'uh pangalya' ete!) Mu makulug an nidugdugah di tamu' ya un dida, ya do'do'ol di nibaluda' an dumalat nan pangunuda' ay Jesu Kristu, ya nunholholtapa' ti gunna' nahuplihuplit, ya hi'ih'i'tangan goh di gun'u atayan. ²⁴Ya numpalemay nanaplattan di i'ibba' an Hudyu ay ha'in hi tulumpulu ta hiyam an haplat.^j^k ²⁵Ya numpitlu goh di nanaplattan nan iRome ay ha'in,^l ya namenghan di nampaandan

^j11:24 Intudun nan Uldin Apo Dios ay Moses an anggay nan napat hi nahaplat di mabalin hi ohan taguh nan ohan timpu (Deut. 25:3), ya nan Hudyu ya inaanday oha ta adida mibahhaw an mumbilang hi haplat.

^k11:24 Aggyu nitudo' di aatdah nan Biblia. ^l11:25 Nan nitudo' hi Ac. 16:22-23 di ohan nipaddung ete.

ha'in.^m Ya numpitluy napa'ian di pupul an nilugana,ⁿ ya namenghan di nitamola' hi danum hi hin'algaw ya hinlabiyen ti napa'i nan nilugana' hi pupul. ²⁶Ya an amin din nundaldalana' ya atata'ot di dinamudamu'. Ya gun'u binad'ang nan mun'abi'ah an danum hi wangwang, ya dinamu' nan humod'ap an mamatoy ay ha'in, ya gun lomolomon nan Hudyu ya Hentil an mangat hi nappuhin ha'in, ya wada nan unda ipatpattig an kulugondah Jesus mu nappuhiy wah nomnomdan ha'in. Ya an amin nan inaya'aya' an babluy an ta'on un hinan baybay ya hinan mapulun ya waday nunholholtapa'. ²⁷Ya natu'atu'ala' ti nidugah di tamu', ya hin'umu'uddum ya adi umday inumo', ya ono', ya lubung'u, ya hin'umu'uddum ya mi'id di ihina'. ²⁸Ya do'ol di udum hi hinolholtap'un ligat'u, ya hay oha goh ya nan numanomnoma' hi abigabigat hinan kimmulug hinan abablubabluy. ²⁹Ti wa ay ta way ohah nakudang di pangulugnan Jesus owan nidugah di punlungdayaa', ya wa ay ta way ohan numbahol ya munha'it di nomnom'u.

³⁰Gulat ta mapilita' an mangalih aat'u ya mi'id di udum an ipahiya' hi un bo'on tun ligat'u ya nan anakudang di abalina'. ³¹Hi Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesus an nan madayaw hi mi'id pogpogna ya inilanan makulug an amin tun inali'. ³²Hidin wawadda' ad Damascus^o ya nan gobelnadol hidi an tagun nan Alin hi Aretas^p ya hi'itangan an dapopona' hinan pantaw di babluy, ³³mu nan i'ibba' an kimmulug ya inittuwa' hidin bahkit, ya impabolettanga' hinan tawan di allup ta inuy'uya' hinan pangangelnata limmayawa'.^q

Hay ay Ihunay Nun'enapan Paul

12 Inaynayun'un mumpahiya an ta'on hi un mid hulbina ta ulgudo'at nan impa'innilan Apu tu'un ha'in an paddungnay enenap'u. ²Wada han ohan tagun kimmulug ay Kristu' an tinnig'un

^m 11:25 Ac. 14:19-20. ⁿ 11:25 Umu'uddum ya un anggay di way inam'along di nitudo' hinan Biblia (Ac. 27:39-44), mu hene ya agguy ni' na'at eden nangitud'an Paul etc. ^o 11:32 Hiyah ne kapitulyud Syria (unu ad Aram di nabayag an ngadan ten nasyon). ^p 11:32 Hay nun'alian Aretas IV ya hidin 9 B.C. ta engganah 40 A.D. Ya nan Alin hi Herod Antipas (4 B.C.-39 A.D.) di hi aman ahawana (ma'innila an hiyay nangipapatoy ay John an Mumbonyag, ya hiya goh di nanumalyan Jesus hidin agadyuhan di atayana). ^q 11:33 Ac. 9:24-25. ^r 12:2 Hi Apostoles Paul damdama, mu bumain an mangibaag hi un hiya (bahaom nan verse 7).

nipatulud abuniyan.^s Ya ten himpulu ta opat di tawon hi naluh hi nalpahan di na'atana,^t mu aggyu'u inilah un hay odolnay timmulu unu nan lennawana ya anggay. Hi Apo Dios ya anggay di nanginnilan ne. ³Ya ten ipidwa' an alyon an mid mapto' ya hay lennawana ya anggay di timmulu unu ta'on un nan odolna, mu aggyu'u inila ti ammunah Apo Dios hi nanginnilan ne. ⁴Ya hidin awadanad abuniyan ya waday dengngolnah hapit an mi'id nanginnilah ibalinana, ya adi iyabulut Apo Dios an al'alyon hi malgom an tagu. ⁵Ya gulat at ya hiyah nen taguy ipahiya' mu adi' ti anggay nan anakudang di abalina' di hiyay ipahiya'. ⁶Mu ta'on nin di mumpahiya', ya hihidya damdaman umata' hi tagun nakudang di nomnomna ti ta'on hi unna' mumpahiya mu un anggay nan immannung hi gun'u al'alyon. Mu adia' mumpahiya ti adi' pohdon an hiyay dumalat hi anidugah di pangipabagtuan di tagun ha'in, mu hay pohdo' hi dumalat hi pangipabagtuan di tagun ha'in ya nan tinnigdan inat'u ya nan dengngoldan intudtudu'.

⁷Ya dumalat nan adi namhodan Apo Dios an mumpahiya' ti dumalat nan nanniga' enen impa'innilanan ha'in ya inyabulutnah Satanas an mangipaligligat ay ha'in ta mi'id di ato' an mangipahiyah odol'u. ⁸Ya numpitluy gun'u nunluwaluan ay Apu tu'u ta ipa'adaogna tun ligat'u." ⁹Mu hay nambalnan ha'in ya inalinay, "Hay mahapul ya nan badang'un he'a ta edpolmuy ligatmu. Ti wa ay ta waday akudangan di abalinan di tagu ya hiyah ne dumalat hi pangiyokodanan Ha'in ta badanga', ya hiyah ne punle'naanah badang'u." Hiyah ne inalin Jesus, at hiyanan mun'amlonga' an mangipahiyah anakudang'un mangedpol hi ligat'u ti wa ay ta adia' pa'edpol ya male'na' di badang Jesu Kristu ay ha'in. ¹⁰At mundenola' an mangabulut hi anakudang'u ya ligat'u an umat hinan gunda pamadngolan ay ha'in ya nan pangipaligligatandan ha'in an

^s **12:2** Hay immannung an itudun nan hapit di iGreece hitu ya *nipatuluh nan miyatlan abuniyan*. Hay pohdonan ibaga ya nan lugal ad dayah tumayapan di hamutiy ma'alih mahhun an abuniyan, ya nan netob ya nan awadan nan planeta, ya algaw, ya bulan, ya bibittuan. Nan ma'alih miyatlan abuniyan ya nan ihinan Apo Dios. Mu aggyu nibalin hene ti adi alyon nan iYadyang di un tulud abuniyan. ^t **12:2** Gapu ta hidin 55 A.D. di tawon din nuntud'an Apostoles Paul eten tudo' at mid mapto' ya na'at hidin 41 A.D. ^u **12:8** Mid mapto' ya hiyah ne nunheglan dogoh di matana (Gal. 4:15; 6:11).

dumalat di pangun'unuda' ay Kristu. Ti wa ay ta maligatana' ya ma'udman di abalina' an idat Jesu Kristu.

Hay Numanomnoman Paul hi Aat nan iCorinth

¹¹Ay manangpaha' an mangul'ulgud hi aat'u, mu ma'ahhapul ti dumalat ayu. Ti gulat ta adi ayu pedpedngolan at da'yuat di mambal hinan mamihupihul ay ha'in. Ti ta'on hi un mi'id di hulbi' an tagu mu adia' ahan na'ampa ya un nan alyonyun nun'abagtun apostoles. ¹²Hidin wada' ay da'yuh na ya tinnigyun amin di ina'inat'un attigan di ana'apostoles'u an umat hi nangata' hi do'ol an umipanoh'a, ya immannung an ene'edpol'uy ligat'u. ¹³At adiyu alyon di un nob'on di pangibilanga' ay da'yu ya un nan pangibilanga' hi udum an kimmulug ti hay nob'on hi inat'u ya anggay, ya aggyua' numpabadang ay da'yu. At wa ay ta pahiwonyuh nen inat'u ya odowo' an aliwanyu ni'!

¹⁴Nidadaana' an mumbihhitan da'yuh na an ten pitlunad ugwan hi alia' hina. ^vMu hihidya damdaman adia' mumbagah badang ay da'yu ti hay pumhodanyuy nomnomnomo' an bo'on nan pihhuyu an umat hi ung'ungungnga an bo'on diday mananud hi o'ommodda ti nan o'ommodday mananud ay dida. ¹⁵Ya umat ay ha'in an ma'am'amlonga' an ta'on hi un'u ubahon an amin di wan ha'in ya munligata' an dumalat ayu mu ta mabadangan ayuh nan pangulugyu. Gulat ta umat hituy anidugah di pamhod'un da'yu ya un mah damdama adia' pohdon ay da'yu? ¹⁶Da'yu ya inilayun mi'id ahan di numbaga' hi badang ay da'yu, mu kulugonyu nan mamihupihul ay ha'in an mangalih manu ti bo'on hi Paul di umalin mangngal hi pihhu, mu natalam ti hennagnay udum an tatagun mangngal ta unda idat ay hiya. ¹⁷Mu undan way indatyuh pihhuh indatdan ha'in? ¹⁸Manu ti hennag'uh Titus ya nan ibbana, mu undan binalbaliyan da'yu ta innalday pihhuyu? Mi'id, ti inilayun da'min duwa ya numpaddung di nomnommi ya pangatmi.

¹⁹Mid mapto' ya alyonyuan manu ay intudo'mi daten da'yu ya ta pananimih nan ipabaholdan da'mi, mu bo'on ti un hay ihamadan di pangulugyun Kristu di dumalat hi nuntud'anmin da'yun i'ibba. Ya inilan Apo Dios an immannung ahan hete. ²⁰Ti mun'od'oda' ti ini ya hitun umalia' ay da'yu ya pahiwona'

^v12:14 Hay hopap di numbihhitaanan dida ya nitudo' hinan Ac. 18:1-18, ya nan netob ya aggyu nitudo' hinan Biblia.

hi pangihingala' ay da'yuh un'u innilaon an waday nappuhih ato'atonyun wadaday munhahannu, ya mun'a'ammohan, ya mumbobohhol, ya mumpipinnadngol, ya mumpapahhalan, ya mumpumpahpahiya, ya himpipilit. ²¹Ya makulug an mun'od'oda' ti ini ya hitun umalia' ay da'yu ya ma'abbainana' ay Apo Dios ya munlungdayaa' hi un waday agguy nan'ug hinan pumbaholan an umat hi pangatan hinan lumihog an umat hi umilugtapan ya nan pangatan hinan malgom an umipabain.

Hay Angunuh hi Nuntugunan Paul hinan iCorinth

13 Hitun umalia' hinay pitlunah panniga' ay da'yu," ya wa ay ta hihidyan wadan da'yuy nappuhih ato'atona ya adi hom'on didah nan ahumalyaanda ti unudo' nan impitudo' Apo Dios an inalinay,

“Nan tagun numbahol ya mamoltah un waday duwa unu tulun ihtigu an mangipa'annung an numbahol.”^x

²Hidin pidwanah wada' ay da'yu ya inali' hinan mangamangat hi nappuhi ya ay da'yun amin an wa ay ta adiyu du'gon nan nappuhin ato'atonyu ya adi' da'yu hom'on ti un'u da'yu moltaon. At ad ugwan an adagwia' ay da'yu ya ten ipanomnom'u goh hete. ³Ya dumalat nan namhodanyun ipattig'uy a'immannunganan indat Kristuy abalina' an muntudtuduh aatna ya awni ta un'u ipattig hitun panumalyaa' hinan bumahobahol hina. At nomnomonyun hi Kristu ya ongol di abalinanan mummoltan da'yu ti impattignan da'yun mi'id di anakudang di abalinana. ⁴Immannung an din natayan Kristuh nan krus ya ay ihunay un mid abalinana, mu namahuan an dimmalt di abalinan Apo Dios. Nipaddung tu'u an kimmulug ay Hiya an ta'on hi un do'ol di anakudang di abalinan tu'u, mu mi'tagu tu'un Jesus an dumalat di abalinan Apo Dios. At hiyanan mi'id di pungkudanganmih biyangmin manugun ay da'yu.

⁵Nomnomonyuh un immannung an wada unu mi'id di pangulugyun Jesu Kristu. Ti undan aggyuy inilan wadah Kristun ditu'un kimmulug? Mu wa ay ta mi'id di pangulugyun Kristu ya hiyah ne panginnilaan an bo'on da'yuy taguna. ⁶Mu adi umat hinan da'mi ti inilamin ta'on un da'yu ya inilayun immannung an tagu da'min Hiya. ⁷Ya bo'on hay pangipattignanmih

^w 13:1 Bahaom nan footnote di II Cor. 12:14. ^x 13:1 Deut. 19:15.

a'immannunganan wah Kristun da'miy nonomnonomi, mu hay pangiluwaluanmin da'yu ta adiyu aton di nappuhi. Ya penhodmin maphod di ato'atonyu an ta'on hi un bo'on hiyay ipattigan di biyangmin indat Jesu Kristun mummoltan da'yu. ⁸Ti nan tamun indat Kristun da'mi ya badanganmi nan tataguna ta mihamad di pangulugdah nan makulug an mitudtudu an aatna. ⁹Ya ma'am'amlong amih un mi'id di panginnilaanmih biyangmin mummolta ti nihamad di pangulugyu, at hiyanan iluwaluanmi da'yu ta mihamad hi enggana nan pangulugyun Jesus. ¹⁰Hiyah te dumalat hi nahhun an nangipehnaga' eten tudo' ay da'yu ta hitun alia' ya adi mahapul hi un'u ihingal da'yu ta adi munha'it di punnomnyun ha'in hi pangipattiga' hi biyang'un indat Apu tu'un mummoltah nan numbahol. Ti heten biyang'un indatna ya usalo' an bumadang ay da'yu ta mihamad di pangulugyu an bo'on hay apa'ianyu.

Hay Angunuh hi Hapiton Paul hinan iCorinth

¹¹Hay angunuh hi alyo' ay da'yun i'ibba ya unudonyu ahan nan Tugun Jesus ta ipaphodyuy pangatyu, ya unudonyuy tugun'u ta mun'u'unnud di nomnomyu ta malenggop ayu. Ya atonyu ay hana at hi Apo Dios an alpuwan di pamhod ya lenggop ya middum ay da'yu.

¹²Ya hinan a'am'amunganyuh pundayawanyun Apo Dios ya ipattigyuy pamhodyuh i'ibbayu, ya mi'yapnga ayun dida.

¹³Ya alyon an amin nan tatagun Apo Dios hituy apngaon da'yuh na.

¹⁴Hay homo' ni' Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya nan pamhod Apo Dios, ya nan badang nan Na'abuniyanan an Lennaway mawadan da'yu.